

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 marca 2018 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w P. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, na podstawie którego M. K. (1) będzie zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda kwoty 179.956,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwoty 179.610,62 zł od dnia 30 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty. Zgłoszona w pozwie wierzytelność miała wynikać z weksla in blanco wystawionego przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, za którego płatność poręczył pozwany. Jako sumę do zapłaty na wekslu wskazano 179.610,62 zł.

(pozew k. 4-8, kopia weksla k. 53 oryginał przekazany do depozytu sądowego k. 78).

W sprawie wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym zobowiązano pozwanego do zapłaty na rzecz powoda kwoty 179.956,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwoty 179.610,62 zł od dnia 30 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty.

(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 90)

Pozwany wniósł sprzeciw od ww. nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu swego stanowiska M. K. (1) wskazał, że żądanie pozwu jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, bowiem wierzytelność powoda została uwzględniona w spisie wierzytelności w ramach postępowania sanacyjnego i nie jest pewne, nie wiadomo, czy powód złożył sprzeciw co do wysokości tej wierzytelności.

(sprzeciw k. 104)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Dnia 8 czerwca 2015 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wystawiła na zlecenie (...) S.A. weksel in blanco. Do weksla sporządzono deklarację, w której wskazano, że stanowi on zabezpieczenie wszystkich istniejących i przyszłych wierzytelności remitenta (podmiotu uprawnionego z weksla – w tym przypadku (...) S.A.) wobec wystawcy (w tym przypadku (...) sp. z o.o.), obejmujących roszczenia główne i uboczne, w tym w szczególności o odsetki za opóźnienie i kary umowne, wynikających z umów między wystawcą a remitentem zawartych w chwili wystawienia weksla i po jego wystawieniu. Remitent mógł wypełnić weksel w każdym czasie, jeśli wystawca nie zaspokoił jakiegokolwiek wymagalnego roszczenia.

(okoliczności bezsporne)

M. K. (1) poręczył za zapłatę ww. weksla. Swoj podpis umieścił na przedniej stronie weksla i na deklaracji wekslowej. Powód wypełnił weksel in blanco wpisując kwotę do zapłaty w wysokości 179.610,62 zł i oznaczając datę płatności weksla na 29 stycznia 2018 roku.

(okoliczności bezsporne)

Pismem doręczonym 16 stycznia 2018 roku powód wezwał pozwanego do wykupu weksla, wskazując że na kwotę 179.610,62 zł, składają się wymagalne roszczenia z umowy z dnia 16 lipca 2010 roku, a obejmujące faktury o numerach (...).

(wezwanie do wykupu weksla k. 39; potwierdzenie doręczenia wezwania k. 41)

Dnia 16 października 2016 roku postanowieniem Sądu Rejonowego w Kaliszu w sprawie o sygnaturze akt V GRs 1/16 doszło do otwarcia postępowania sanacyjnego w sprawie (...) sp. z o.o. z siedzibą w Z.. W spisie wierzytelności uwzględniono wierzytelność powoda wobec dłużnika objętego postępowaniem sanacyjnym – do wysokości 161.411,3

złotych. Wierzytelność została zaliczona do grupy VIII. Propozycja układowa przewidywała spłatę wierzytelności z tej grupy w kwocie 24.000 zł powiększonej o 5% różnicy między kwotą należności a kwotą 24.000 zł w 10 półrocznych nieoprocentowanych ratach płatnych od 18 do 72 miesięcy po prawomocnym zatwierdzeniu układu. Powód nie zgodził się na propozycję układową.

(karta do głosowania pisemnego poza zgromadzeniem wierzycieli k. 123, dokumentacja postępowania sanacyjnego k. 127)

Pozwany nie kwestionował faktów przytoczonych przez powoda dla uzasadnienia zgłoszonych roszczeń, wobec czego znaczna część okoliczności faktycznych nie była sporna między stronami. M. K. (1) uzasadniał żądanie oddalenia powództwa argumentami dotyczącymi wszczęcia postępowania sanacyjnego, niemożności dochodzenia od niego odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych oraz braku podstaw do naliczania ryczałtu w wysokości 40 euro z tytułu dochodzenia płatności każdej z wystawionych faktur. Okoliczności dotyczące stanu postępowania sanacyjnego ustalono na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda, których wiarygodności pozwany nie negował.

Sąd zważył, co następuje

Powództwo co do zasady zasługiwało na uwzględnienie.

Roszczenie z jakim powód wystąpił przeciwko pozwanemu ma swą podstawę w przepisach ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe, a konkretnie w jej art. 30, art. 32, art. 103 ust. 2 i 3, art. 104 ust. 1 w zw. art. 28 ust. 1.

(...) sp. z o.o. z siedzibą w Z. wystawiła na rzecz powoda weksel własny in blanco w celu zabezpieczenia wierzytelności wynikających z łączących ich stosunków obligacyjnych, zaś M. K. (2) zabezpieczył zapłatę weksla swoim poręczeniem. Poręczając za zapłatę weksla, pozwany stał się odpowiedzialny wobec remitenta za zapłatę sumy wekslowej w terminie płatności. Zgodnie bowiem z przepisem art. 32 ust. 1 pw poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. W myśl zaś art. 104 pw odpowiedzialność wystawcy wekslu własnego jest taka sama, jak akceptanta wekslu trasowanego, który to z kolei zobowiązany jest do zapłacenia wekslu w terminie płatności, co wynika z art. 28 pw.

Podkreślenia wymaga, że dla odpowiedzialności pozwanego bez znaczenia pozostaje kwestia możliwości zaspokojenia się powoda z majątku wystawcy weksla. Odpowiedzialność wystawcy i poręczyciela wekslowego (awalisty) ma charakter solidarny (art. 47 pw). Stosunek solidarności po stronie dłużników opisano w art. 366 § 1 kc – oznacza on prawo wierzyciela żądania całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, przy czym zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych. Nawet więc gdyby powód miał możliwość całkowitego zaspokojenia swojej wierzytelności z majątku (...) sp. z o.o., nie można by mu odmówić prawa dochodzenia jej zaspokojenia od M. K. (2). Solidarność oznacza bowiem prawo wierzyciela do wyboru podmiotu, od którego będzie dochodził zaspokojenia. Poręczając za zapłatę wekslu, pozwany godził się na to, że powód zażąda od niego zapłaty sumy wekslowej, niezależnie od tego, czy wcześniej zwróci się o zapłatę do (...) sp. z o.o. Zaznaczyć przy tym należy, że spełniając świadczenie z weksla na rzecz powoda, M. K. (2) nabędzie roszczenie zwrotne przeciwko (...) sp. z o.o. (art. 32 ust. 2 pw). Będzie uprawniony do dochodzenia zwrotu spełnionego świadczenia od wystawcy wekslu.

Wbrew stanowisku pozwanego bez znaczenia dla jego zobowiązania pozostaje okoliczność prowadzenia postępowania sanacyjnego. Zgodnie bowiem z przepisem art. 167 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne układ nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela. Taki stan rzeczy wynika z funkcji, jaką pełni poręczenie wekslowe. Stanowi ono dodatkowe zabezpieczenie wierzytelności powoda, póki więc nie uzyska on zaspokojenia od (...) sp. z o.o. może go dochodzić od pozwanego, który poręczył za dług wekslowy. Uzyskując poręczenie osoby trzeciej, (...) S.A. zabezpieczył się więc także przed skutkami wszczęcia postępowania sanacyjnego w stosunku do swojego kontrahenta. W przedmiotowym przypadku propozycja układowa złożona powodowi przewidywała spłatę jedynie 32.071 zł (24.000

zł + 5% z 161.411,11 zł ≈ 32.071 zł), zatem jedynie 17,85% wartości sumy wekslowej. Skoro więc powód nie mógłby uzyskać od (...) sp. z o.o. zaspokojenia całości swej wierzytelności, zabezpieczenie wekslowe spełniło swą funkcję.

W kontekście niepełnego charakteru weksla, za który poręczył pozwany wyjaśnić należy, że obrona podmiotu zobowiązanego z weksla własnego in blanco może przebiegać na dwóch płaszczyznach. Przede wszystkim możliwe jest podnoszenie kwestii nieważności wekslu (badanej przez sąd z urzędu). Weksel przedłożony w niniejszej sprawie posiadał wszystkie elementy niezbędne dla jego ważności. Nadto pozwany mógł podnosić przeciwko powodowi zarzuty wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, a jego możliwość w tym zakresie nie była ograniczona zgodnie z art. 10 pw, wobec tego że w sprawie nie doszło do zbycia praw z weksla. Pozwany nie podnosił zarzutów w tym zakresie – nie odwoływał się do treści deklaracji, nie podjął inicjatywy dowodowej zmierzającej do wykazania, że weksel wypełniono niezgodnie z deklaracją, a on nie jest zobowiązany do zapłaty sumy wekslowej.

Sąd zaś nie był uprawniony do zbadania z urzędu tego, czy stosunek wynikający z zabezpieczenia umowy uprawniał (...) S.A. do wypełnienia weksla w sposób, w jaki to uczyniono. Wobec postawy pozwanego kognicja Sądu była ograniczona do zbadania kwestii ważności wekslu. W konsekwencji należało uznać, że roszczenie powoda w zakresie kwoty 179.610,62 zł zasługiwało na uwzględnienie.

Odnosnie do pozostałej części roszczenia głównego, wskazać należy, że nie wynikała ona z wekslu, wobec czego powód musiał przedstawić inne dowody, z których wynikałoby, że przysługuje mu wobec pozwanego wierzytelność w tym zakresie. Dowodów tych nie stanowiły faktury, do których zapłaty zobowiązana była (...) sp. z o.o. - nie dotyczyły one stosunku obligacyjnego, w którym to M. K. (2) byłby podmiotem zobowiązanym. Materiał dowodowy nie pozwolił na przyjęcie, że pozwany był zobowiązany wobec powoda za zapłatę kwoty przenoszącej zobowiązanie wekslowe. W tych warunkach co do kwoty żądania głównego powództwo należało oddalić w zakresie 345,38 zł.

Jeśli chodzi o żądanie w zakresie odsetek, wskazać należy, że nie wykupując weksla w dniu 29 stycznia 2018 roku, M. K. (3) popadł w opóźnienie z wykonaniu swego zobowiązania pieniężnego. Wbrew jednak stanowisku strony powodowej brak podstaw do uznania, że okoliczność ta spowodowała powstanie obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych. Obowiązek zapłaty tych odsetek wynika z ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Są one należne bez wezwania w sytuacji, w której w ramach transakcji handlowej doszło do spełnienia świadczenia przez jedną ze stron, jednak nie otrzymała ona zapłaty w terminie określonym w umowie (zob. art. 7 ust. 1 ww. ustawy). Zobowiązanie pozwanego nie wynika z transakcji handlowej, a z udzielonego przez niego poręczenia wekslowego (na co z resztą powołuje się powód). Co prawda w deklaracji wekslowej wskazano, że weksel ma zabezpieczać także roszczenia uboczne (sformułowanie „w szczególności o odsetki za opóźnienie” nie wyłącza przy tym odpowiedzialności wekslowej za odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych), jednak M. K. (3) odpowiada za roszczenia uboczne przysługujące (...) S.A. przeciwko (...) sp. z o.o. tylko w tym zakresie, w jakim złożyły się one na sumę wekslową. Po wypełnieniu weksla in blanco na kwotę 179.610,62 zł, przedstawieniu go do zapłaty pozwanemu i upływie terminu jego zapłaty, M. K. (2) popadł w opóźnienie w wykonaniu własnego zobowiązania pieniężnego, które nie wynikało z transakcji handlowej. W tych warunkach zasadne było zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda jedynie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 30 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty, zaś w pozostałym zakresie żądanie zasądzenia odsetek podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. II kpc, zgodnie z którym sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania. Powód uległ jedynie w zakresie 0,2% swego żądania. Dało to podstawę do włożenia całości kosztów procesu na pozwanego. Na koszty te złożyły się opłata od pozwu w łącznej kwocie 8.998 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 5.400 zł, obliczone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku , poz. 1804) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Pozwany nie poniósł żadnych kosztów procesu. Wobec tego z tytułu rozliczenia kosztów procesu należało zasądzić od niego na rzecz powoda kwotę 14.415 zł.

Mając na względzie powyższe argumenty, orzeczono jak w sentencji wyroku.